

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ

Збірник матеріалів

**XXVIII підсумкової науково-практичної
конференції викладачів**

24 лютого 2026

Київ 2026

УДК 061.3(063)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XXVIII підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. Т.В. МАРЕНИ, Київ: МДУ, 2026. с. 353

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою Маріупольського державного університету (протокол № 9 від 25 лютого 2026 року)

Редакційна колегія:

Голова Марена Т.В., в.о. ректора МДУ, кандидат економічних наук, доцент;

Члени редколегії Безчотнікова С.В., доктор філологічних наук, професор;
Задорожня-Княгницька Л.В., доктор педагогічних наук, професор;
Демидова Ю.О., проректор з науково-педагогічної роботи та молодіжної політики МДУ, кандидат педагогічних наук, доцент;
Калініна С. П., доктор економічних наук, професор;
Константинова Ю. В., кандидат історичних наук, доцент;
Марена Т.В., кандидат економічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи;
Мельничук І. В., кандидат філологічних наук, доцент;
Павленко О.Г., доктор філологічних наук, професор;
Пирлік Н. В., кандидат філологічних наук, доцент;
Романцов В.М., доктор історичних наук, професор;
Сабадаш Ю. С., доктор культурології, професор;
Тарасенко Д. Л., доктор економічних наук, професор.

Збірник містить матеріали XXVIII підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася 24 лютого 2026 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, екології, кібербезпеки, документознавства, культурології, журналістики, філології, літературознавства, методики викладання, педагогіки та психології.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та здобувачам вищої освіти, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

© Маріупольський державний університет, 2026

Шендригоренко Марина,
кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та фінансів
Маріупольський державний університет

ІНСТРУМЕНТИ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛІНГУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

У контексті сучасної економічної трансформації, спричиненої глобалізаційними процесами, інтенсифікацією конкурентної боротьби та розвитком цифрових технологій, фінансовий контролінг набуває нового значення як ключовий елемент стратегічного управління підприємствами. Однією з провідних тенденцій є цифровізація фінансового обліку, контролю й аналітики, що істотно змінює парадигму управління фінансовими потоками, активами та ризиками. У таких умовах цифрові інструменти слугують не лише для автоматизації стандартних операцій, але й для прийняття гнучких, обґрунтованих управлінських рішень на основі обробки великих обсягів інформації в режимі реального часу [1;2].

Цифровізація економіки зумовлює суттєве зростання обсягу та динаміки фінансових даних, що потребує впровадження інноваційних технологій для забезпечення надійного та своєчасного аналізу. В умовах технологічного прориву інструменти фінансового контролінгу перетворюються на інструмент інтелектуальної аналітики та прогнозування для управління ефективністю діяльності підприємств і мінімізації фінансових ризиків.

До основних інструментів цифрового фінансового контролінгу можна віднести:

1. ERP-системи (Enterprise Resource Planning) - це комплексні інтегровані програмні продукти, які охоплюють усі функціональні області діяльності підприємства, включно з фінансами, логістикою, закупівлями та управлінням персоналом. ERP-системи забезпечують автоматизований облік господарських операцій, об'єднуючи всі дані в єдину інформаційну базу. Завдяки цьому підприємства отримують можливість не лише відслідковувати фінансові показники в реальному часі, а й здійснювати міжфункціональну координацію, що підвищує прозорість та ефективність фінансового контролю.

2. BI-аналітика (Business Intelligence) являє собою сукупність інструментів, які трансформують необроблені дані у стратегічну інформацію через використання OLAP-технологій, дашбордів, аналітичних звітів та засобів візуалізації. BI-системи дають змогу фінансовим контролерам швидко виявляти тренди, відхилення та «вузькі» місця у фінансово-господарській діяльності. Завдяки глибокому аналізу великих обсягів даних BI підтримує

ухвалення рішень, заснованих на фактах, що особливо актуально в умовах нестабільного середовища.

3. Хмарні облікові платформи забезпечують відмову від дорогого локального програмного забезпечення на користь моделей SaaS (Software as a Service). Вони забезпечують постійний доступ до фінансової інформації незалежно від місця перебування користувача, що є критично важливим для організацій із розподіленою структурою. Крім того, хмарні сервіси мають вбудовані механізми резервного копіювання та шифрування даних, що підвищує їх надійність і безпеку.

4. RPA (Robotic Process Automation) спрямована на автоматизацію рутинних фінансових процесів, які раніше виконувалися вручну. До таких належать, зокрема, узгодження платіжних документів, формування регулярної звітності. Використання RPA значно скорочує час обробки операцій, зменшує ризик людських помилок і вивільняє ресурси для виконання стратегічно важливих завдань. RPA також є платформою для подальшої інтеграції з ШІ, що розширює можливості автоматизованої аналітики.

5. Штучний інтелект (ШІ) та машинне навчання (ML) забезпечують суттєве посилення аналітичних функцій фінансового контролінгу. Зокрема, за допомогою алгоритмів ШІ можна автоматично ідентифікувати ризикові операції, здійснювати прогнозування грошових потоків, виявляти шахрайські дії та будувати адаптивні моделі бюджетування. Інструменти машинного навчання дозволяють самонавчатися на основі історичних даних, що сприяє підвищенню точності прогнозів і гнучкості управлінських рішень.

Незважаючи на значний потенціал цифрових технологій у сфері фінансового контролінгу, їх успішне впровадження супроводжується низкою викликів, серед яких найважливішими є потреба у суттєвих інвестиціях в інфраструктуру, адаптацію бізнес-процесів до нових технологічних умов, а також у формування високого рівня цифрової компетентності персоналу. Вартість впровадження ERP-систем, BI-платформ, інструментів штучного інтелекту та RPA часто є бар'єром для малих і середніх підприємств. Однак емпіричні дослідження свідчать, що в довгостроковій перспективі ці витрати окупаються завдяки підвищенню точності фінансових звітів, оптимізації операційних процесів, автоматизації рутинних завдань і скороченню управлінських витрат.

Цифрові інструменти фінансового контролінгу дозволяють не лише здійснювати оперативний моніторинг показників, а й формувати систему стратегічного фінансового управління, яка ґрунтується на прогнозній аналітиці, оцінці сценаріїв розвитку та інтегрованому управлінні ризиками. У сучасних умовах макроекономічної невизначеності та нестабільності ринкового середовища ці аспекти набувають вирішального значення для забезпечення фінансової стійкості підприємств.

Окрему увагу необхідно приділити аспекту інформаційної безпеки, адже цифровізація фінансових процесів супроводжується зростанням кіберзагроз. Забезпечення конфіденційності, цілісності та доступності фінансової інформації потребує впровадження системного підходу до кіберзахисту, що передбачає не лише технічні засоби безпеки, а й дотримання міжнародних стандартів, тощо.

Водночас, впровадження цифрових інструментів фінансового контролінгу дає змогу значно підвищити гнучкість управлінських процесів, прискорити прийняття рішень на основі достовірних та актуальних даних, а також виявляти проблемні аспекти у функціонуванні бізнесу на ранніх етапах. Це, своєю чергою, сприяє збереженню конкурентоспроможності підприємства, оптимізації витрат, підвищенню ефективності використання ресурсів та досягненню довгострокової фінансової стабільності в умовах постійних змін зовнішнього середовища.

Таким чином, цифровізація фінансового контролінгу виступає не лише засобом оптимізації внутрішніх процесів підприємства, а й стратегічним драйвером його інноваційного розвитку в умовах цифрової трансформації економіки. Інтеграція сучасних цифрових рішень у систему контролінгу забезпечує підвищення ефективності фінансового управління, сприяє формуванню прозорої та аналітично обґрунтованої інформаційної бази для ухвалення управлінських рішень і підвищує адаптивність підприємства до динамічних змін середовища.

Література

1. Городиський М. П., Поліщук І. Р., Якимцева Ю. В. Методика розробки та використання засобів хмарних технологій в обліку. *Економіка, управління та адміністрування*. 2021. № 2 (96). URL: https://ema.ztu.edu.ua/article/view/236850?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 05.12.2025)

3. Кудлаєва Н. В., Косташ Т. В., Михалків А. А. Вплив цифрових технологій на трансформацію системи бухгалтерського обліку в Україні. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. № 7. URL: https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/150?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 05.12.2025)

4. Ivanova, N. (2021). Quantitative crisis analysis: identifying and defining imbalances. In O. Chernega, U. Yakovenko, A. Chepurnova, O. Makieieva, O. Nieizviestna, V. Koverza, V. Kotkovskiyi, Y. Tryhubchenko, Y. Bocharova, L. Shevchenko, V. Barabanova, V. Yankovsky, Y. Lyzhnyk, Y. Vorobiova, V. Koshel, G. Gorina, G. Bohatyryova, O. Nikolaichuk, S. Revutska, N. Pryimak, R. Nykyforov, O. Romanykha, K. Khavrova, N. Lokhman, M. Kolchuk, A. Kravtsov, & E.

Klevtsov, N. Ivanova & T. Kozhukhova (Eds.), *ECONOMETRIC MODELING OF MANAGERIAL DECISIONS AT THE MACRO AND MICRO LEVELS* (pp. 22–43). Kharkiv: TECHNOLOGY CENTER PC. <https://doi.org/10.15587/978-617-7319-37-4.ch2> (дата звернення: 05.12.2025)

5. Коверза В.С., Шендригоренко М.Т., Шевченко, Л.Я., Тарасенко О.Ю. Financial sustainability of enterprises in conditions of economic turbulence: modern challenges and ways to overcome them. *Актуальні питання економічних наук*. 9 (Бер 2025). DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15181896>. URL: <https://economics.com.ua/index.php/home/article/view/387> (дата звернення: 05.12.2025)

6. Viktoriia Koverza, Zahradnikova Anna, Maryna Shendryhorenko. Transformation of financial management under the conditions of digitalization. *Грааль науки: міжнар. наук. журнал*. Вінниця: ГО «Європейська наукова платформа»; НУ «Інститут науково-технічної інтеграції та співпраці», 2024. № 47. 898 с. С.312 – 318 URL: https://archive.journal-grail.science/index.php/2710-3056/issue/view/20.12.2024/35_7 DOI [10.36074/grail-of-science.20.12.2024](https://doi.org/10.36074/grail-of-science.20.12.2024)

7. Журавльова І., Мигович Т., Коверза В. Вплив цифровізації на сталість фінансових процесів в Україні. *Економіка. Фінанси. Право*. 2024. №6 ISSN 2786-5517 URL: <http://efp.in.ua/uk/journal-item/365> (дата звернення: 05.12.2025)

8. Коверза В.С., Тарасенко О.Ю., Заграднікова А.Ю. Шляхи вирішення питань обліку і контролю в системі управління підприємством. *Економіка та суспільство*. 2023. № 52. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2613> DOI: [10.32782/2524-0072/2023-52-90](https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-90)